

Kraj usiluje o vyšší památkovou ochranu denárového pokladu z Chýště

13.9.2023 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Pardubický kraj má v současné době 20 národních kulturních památek. Jsou mezi nimi například historické stavby spojené s gotikou a renesancí, barokní památky, ale také venkovské usedlosti, hřebčín s kmenovým chovným stádem starokladrubskeho koně a také několik památek z 20. století jako pardubické krematorium, Winternitzovy automatické mlýny a divadlo v Ústí nad Orlicí.

Seznam těchto nadregionálně významných památek se ale může průběžně rozšiřovat.

„O formě ochrany památky rozhoduje vláda na návrh Ministra kultury na základě odborných posudků. Pardubický kraj v některých případech dává podnět k zapsání ochrany památky nebo zvýšení stupně ochrany. Nedávno jsme například podali návrh na zapsání denárového pokladu z Chýště, takzvaného pokladu století, za movitou národní kulturní památku. Poklad má samostatnou část v numismatické expozici Východočeského muzea v podzemí pardubického zámku a v současné době má statut kulturní památky. Jeho mimořádný celorepublikový význam zhodnotila i odborná publikace,“ uvedl náměstek hejtmana Pardubického kraje Roman Línek.

Soubor stříbrných denárů z doby počátků české státnosti objevil náhodný nálezce v roce 2015. Denáry jsou velké přibližně jako současná česká korunová mince a nebyly běžným platidlem. Za jednu takovou minci by člověk v desátém století mohl vyžít až dva měsíce. Celková hodnota mincí byla obrovská i ve své době, bylo za ni možné vyzbrojit třeba i armádu. Celkem bylo u Chýště nalezeno téměř 1700 mincí. Poctivý nálezce dostal od Pardubického kraje odměnu dva miliony korun.

Chýštský poklad je dosud nejucelenější a nejrozsáhlejší soubor denárových mincí z doby vlády přemyslovského knížete Boleslava II. (972-999) nacházející se na území České republiky. „S ohledem na způsob vyzvednutí depotu a následné archeologické dohledávky se můžeme domnívat, že se jedná o soubor mimořádně celistvý, který svým rozsahem a stupněm zachovalosti postrádá v tuzemském měřítku analogii,“ dodal ředitel Východočeského muzea v Pardubicích Tomáš Libánek.

Soupis národních kulturních památek na území Pardubického kraje

1. Kostel sv. Bartoloměje v Kočí u Chrudimi
2. Poutní areál s kostelem Panny Marie Pomocné a jezuitskou rezidencí na Chlumku u Luže
3. Pietní území Ležáky
4. Zámek Slatiňany
5. Kmenové chovné stálo starokladrubskeho koně
6. Hřebčín Kladruhy nad Labem
7. Pietní území Zámeček v Pardubicích
8. Winternitzovy automatické mlýny v Pardubicích

9. Zámeček v Pardubičkách – Larischova vila
10. Zámek s opevněním v Pardubicích
11. Krematorium v Pardubicích
12. Zřícenina hradu Kunětická hora
13. Usedlost čp. 171 v Čisté u Litomyšle
14. Poutní areál s kostelem Povýšení svatého Kříže na hoře Kalvárie v Jaroměřicích
15. Zámek v Litomyšli
16. Radnice v Poličce
17. Kostel sv. Jakuba Většího v Poličce s rodnou světničkou Bohuslava Martinů
18. Usedlost čp. 16 v Telecí
19. Poutní areál Hora Matky Boží u Králík (Dolní Hedeč) s kostelem Nanebevzetí Panny Marie
20. Městské divadlo Ústí nad Orlicí

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/122152/kraj-usiluje-o-vyssi-pamatkovou-ochranu-denaroveh-o-pokladu-z-chyste>